Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 22.05.2013 www.osw.waw.pl

Debata nad obniżeniem cen prądu w Niemczech

Rafał Bajczuk, Debata nad obniżeniem cen prądu w Niemczech

W ciągu minionego roku cena energii elektrycznej w RFN dla gospodarstw domowych wzrosła o 10%, a dla przemysłu o 7%. W sporze o sposób walki ze wzrostem cen prądu można zaobserwować dwie główne linie podziału: między rządzącymi CDU/CSU i FDP a opozycją oraz między landami a rządem federalnym. FDP i CDU/CSU postulują szukanie oszczędności poprzez zmniejszenie dotacji dla odnawialnych źródeł energii (OZE). W lutym minister środowiska RFN Peter Altmaier (CDU) przedstawił propozycję zmiany ustawy o OZE, według której dotacje miałyby być stopniowo zmniejszane, a ulgi dla energochłonnych przedsiębiorstw zrewidowane. SPD i Zieloni nie zgadzają się natomiast na zmniejszenie dotacji dla OZE i zwracają uwagę na ochronę najsłabszych konsumentów. Landy sprzeciwiają się zarówno obniżaniu dotacji dla OZE, jak i zmniejszaniu subwencji dla przemysłu, gdyż działania te mogą spowodować likwidację miejsc pracy w przemyśle i zahamowanie inwestycji w OZE. Takie stanowisko podziela zarówno rząd Nadrenii Północnej-Westfalii rządzonej przez koalicję SPD-Zieloni, jak i Bawaria rządzona przez koalicję CSU-FDP.

Komentarz

- Pod względem wysokości ceny energii elektrycznej dla przemysłu Niemcy są na piątym miejscu wśród państw członkowskich UE, pod względem ceny dla gospodarstw domowych – na miejscu trzecim. Cena prądu dla gospodarstw domowych w Niemczech w latach 2000–2012 wzrosła o 85%, w tym cena za produkcję i dystrybucję o 64%, a podatki i inne opłaty o 120%. Obecna cena prądu dla gospodarstw domowych składa się w połowie z opłat za produkcję i dystrybucję energii, drugą połowę stanowią podatki i inne opłaty – największym obciążeniem jest subwencja dla OZE, która wynosi 19% i rośnie wraz z budową kolejnych instalacji. Udział podatków w cenie prądu w Niemczech (50%) należy do najwyższych w Europie, gdyż w państwach UE w 2011 roku średni udział podatków i innych opłat w cenie prądu dla gospodarstw domowych wyniósł 29%.

- Niska cena energii w USA i na Bliskim Wschodzie oraz wzrost cen energii w Niemczech zmniejszyły atrakcyjność inwestycyjną RFN dla przemysłu. W USA cena gazu dla przemysłu spadła prawie o 50% z 340,8 USD za 1000 m^3 w 2008 roku do 160,3 USD za 1000 m^3 w lutym 2013 roku. W tym samym czasie cena energii elektrycznej dla przemysłu w USA nieznacznie spadła z 6,83 centów za kWh do 6,82 centów za kWh (w Niemczech w 2012 roku średnia cena dla przemysłu wyniosła 12 eurocentów/kWh).

Szczególnie narażona w tym kontekście jest branża chemiczna i maszynowa. Organizacje branżowe ostrzegają przed delokalizacją przemysłu i likwidacją miejsc pracy, jeśli wzrost cen prądu nie zostanie zatrzymany.

- Coraz bardziej dotkliwy staje się wzrost cen energii dla klientów indywidualnych. Według organizacji konsumenckich od 10% do 15% obywateli Niemiec ma problemy z opłaceniem rachunków za energię. W 2012 roku w 312 tys. gospodarstw domowych odcięto prąd ze względu na nieuregulowane płatności. SPD i Zieloni domagają się przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu przez władze. Zieloni chcą zwiększenia funduszy na remonty budynków pod kątem zwiększania efektywności energetycznej oraz zakazu instalacji pieców olejowych od 2015 roku (wzrost cen oleju opałowego jest jedną z głównych przyczyn ubóstwa energetycznego w Niemczech).

Aneks
Składniki ceny prądu dla przeciętnego gospodarstwa domowego* w Niemczech w 2013 roku (w %)

Źródło: *Załącznik do publikacji BDEW z 13 marca 2013 Hälfte des Strompreises sind Steuern und Abgaben*